

Barcelona, 16 de maig de 1930

L'Esquella de la Torratxa

ANY LIV - 2655 - 15 cts. - Atrassats, 30

Preparatiu

L'ordre és que les casaques estiguin netes per di-
lluns a primera hora.

GRAN TEATRE ESPANYOL

Companya de vodevil i grans espectacles de

JOSEP SANTPERE

Primers actors i directors, JOSEP SANTPERE i ALEXANDRE NOLLA
Primera actriu, MARIA FORTUNY

Avui, divendres, tarda: **BOIRES DE LONDRES**. — Nit: **EL LLORO DE LA TRAGÈDIA**, i l'èxit en dos actes, **EL GALL DE LA VILA**.

Demà, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc: **EL LLORO DE LA TRAGÈDIA** i **CONQUISTA'M EL MARIT**. — Nit: **LES TEMPTACIONS DE SANT PERE**.

Diumenge, tarda, a les quatre: Dues obres: **EL GALL DE LA VILA** i **LES TEMPTACIONS DE SANT PERE**.

Nit: **LES TEMPTACIONS DE SANT PERE**.

TEATRE TALIA

Companya de vodevil i teatre modern
Primera actriu: ENRIQUETA TORRES
Primeres actrius: VISITA LOPEZ, DOLORS PLA
Primers actors: S. SIERRA i M. GIMENEZ SALES
Director de escena: R. CARALT

Avui, divendres, tarda, a les cinc: El vodevil **LA DANSA DELS SET VELS**, per Enriqueta Torres. — Nit: No hi ha funció per anar la Companyia a Terrassa, als "Amics del Teatre", per a donar una especial representació de l'èxitàs còmic més gran de l'any, **TARARÍ...!**

Demà, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc: **TOT PER L'HERÈNCIA**, i representació del famós vodevil **PASTILLES HÈRCULES**, per Enriqueta Torres. — Nit, l'èxitàs còmic sense precedents, **TARARÍ...!**

Diumenge, tarda i nit:

PASTILLES HÈRCULES i **TARARÍ...!**

TEATRE CATALA NOVETATS

Avui, divendres, nit: Benefici **AVELÍ GALCERAN**, **ELS SAVIS DE VILATRISTA** i **L'AGÈNCIA D'INFORMES COMERCIALS**.

Demà, dissabte, Programa **AVELÍ ARTÍS**. 25 representació de **TANT SE VAL!** i **LES NOIES ENAMORADES**.

Diumenge, a dos quarts de quatre: **LA RATETA QUE ESCOMBRAVA L'ESCALETA**. — A dos quarts de sis: A riure, a riure. **ELS SAVIS DE VILATRISTA** i **L'AGÈNCIA D'INFORMES COMERCIALS**.

Aviat: **PARCELLS I GARRINETS**, dos actes divertits.

Es despatxa a Comptaduria

TEATRE COMIC

Avui, divendres, nit. Sensacional èxit de la revista del dia:

VENUS GENITRIX

2 actes, 12 quadros. Llibre de Vicents Pardo, música del mestre Isidre Rosselló. Mise en scène, Cèlia Albareda. Primeríssima parella de ball, M. Maury-E. Ricaux. 150 bellíssimes ballarines.

El formidable "caricato" **BUONAVOGLIA** (El rei de la rialla), amb la seva divertida i original Revue Buonavoglia.

Dijous i dissabtes, tarda i nit. Els altres dies, nit, a les deu.

VIES URINARIE

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinaries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *flujos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Carxets del Doctor Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *ulceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Píndoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessestes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a *Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona*, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrellament, tractament i guariment de les dites malalties.

Els millors discos
són els de

La voz de su amo

Companya del Gramòfono, S. A. E.

Mai les càpsules peruvianes Borrell

no han deixat de guarir aviat i radicalment les **BLENNORRAGIES** (purgacions) **GONORREES** i tots els altres **FLUIXOS** de les vies urinàries, per **CRONIQÜES** que fossin

Medicació discreta en el seu us

Venda: **SEGALA**, o a l'autor **A. BORRELL**
Comte de l'Asalto, 52, cantonada Sant Ramon. - BARCELONA

ANTONI LOPEZ

IMPRESSOR

Carrer de l'Om, 8

BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Un home just

COM tothom sap, ha estat nomenat Delegat Regional del Treball el senyor Martínez Domingo (D. Antoni), que fou batlle popular de Barcelona.

Precisament perquè el senyor Martínez Domingo és un home de l'extrema dreta catalana, d'un tancat sentit de la moral religiosa—no hem pas d'oblidar que fou president d'aquell famós Comitè de pares de família que s'oposà al manteniment del grup escultòric d'Otero, a la Plaça de Catalunya—i perquè no coincideix amb nosaltres, ni amb el criteri de la forma de govern, en volem fer el seu elogi.

Heus-vos ací, amics, un adversari polític: el senyor Martínez Domingo. Nat en un bressol polític de cacics, era un d'aquells homes, de començament de segle, soci de clubs distingits, afiliat a qualsevol dels partits polítics de Madrid, amb comitès provincials, sense cap mena d'influència en l'opinió, però que servien al Govern de torn, per tal que els representés, adés a l'Alcaldia de R. O., adés al Govern civil, a una o altra senaduria o a qualsevol càrrec de representació oficial.

Home d'ordre, soci de totes les organitzacions socials i benèfiques que es poguessin presentar, "eminència gris" de cercles, etc...; però aquest home, conservador per tradició i educació, tingué consciència de la història i de la política en dos o tres moments transcendentals de la vida d'aquests darrers temps. En aquell istiu de l'any 1917, en què davant l'Assemblea de Parlamentaris, del moviment lliurador i renaixentista, del sentiment popular que volia una reforma radical de l'estructuració estatal, el senyor Martínez Domingo, veient la repressió governamental contra la voluntat colectiva plenament manifestada pels representants legítims a les Corts i pels organismes vius del país, sabé dir la frase justa, que prengué tot l'aire d'un d'aquests "grands mots" que es diuen per a ésser esculpits en la futura estàtua i que, com tothom recorda, fou la de que deixava la vara d'Alcalde de R. O. perquè més s'estimava ésser "ciudadà lliure de la lliure Barcelona".

Aquell home de dreta era, concretament, un gran ciudadà. Podia estar lluny de la nostra ideologia política—liberal, republicana, socialitzant—, però tenia la virtut de saber representar el comú denominador de tot el poble: la llibertat.

I el senyor Martínez Domingo, en mig del respecte de tot Barcelona, abandona l'Alcaldia i torna a ésser ciudadà. La gent, en passar, es llevava el barret. Aquell home

comprenia que el poble tenia la majoria d'edat suficient per a no admetre paternalismes i dominis estúpids.

Un alcalde així és, en tots moments, un gran President.

Més tard, regidor de la F. M. A. i batlle popular, es troba amb la ciutat brutalment sacsejada per les lluites socials. L'assassinat a l'ordre del dia; els revòlvers imposant un terror dramàtic a tots els homes d'idees; la descomposició de la Ciutat promoguda per uns i pels altres; darrera d'un "lock-out", una vaga; darrera d'una vaga, un "boicot"; seguidament un atur general, forçós o voluntari... Morts al carrer, fam a les cases, venjances particulars resoltes de la manera més dramàtica que somniar-se es pugui... El procés del terrorisme barceloní que donava un panorama tristíssim a totes les coses... Barcelona era una ciutat roja, com ho era Milà, en l'any 1921; com ho era Berlín, en l'instant dominador de "Spartacus", etc...

De cop i volta, un nou "pacte de la fam" ofereix un espectacle terrible. La gent es queda sense poder treballar, i, per tant, camí de la revolta inevitable. Una burgesia francament venjativa i ignorant donava peu a violències, que potser excitava per tal de trobar, més tard, l'excusa d'una repressió sense treva.

Un dia elements considerats d'una banda i de l'altra s'adonaren que allò no podia seguir. Un d'aquests elements fou Salvador Seguí, qui tingué la visió clara i ferma que calia tancar en una situació difícil la direcció burgesa de Catalunya, per tal de poder demostrar que la intransigència no era pas en els rengles obrers, sinó en els altres. Quan Salvador Seguí accepta amb els patrons de Catalunya la conversa, el diàleg, el debat, davant de l'autoritat municipal, l'element anarcosindicalista ho considerarà, si no una covardia, una feblesa o un abandó de la pura tàctica "d'acció directa". Fins l'atacaren en una Assemblea haguda, si no recordo malament, al Sindicat del Ram de Construcció. Però Salvador Seguí el que volia era dur davant de les autoritats, de la Ciutat, dels seus propis companys, la irresponsabilitat directiva i la intransigència delinqüent de la burgesia catalana; per això demana que l'àrbitre o el president d'aquelles conferències fos el senyor Martínez Domingo, batlle de Barcelona, persona a la qual reconeixia un estricte sentit de la justícia.

El senyor Martínez Domingo fou, doncs, President d'aquella famosa Comissió obrera-patronal de la qual en sortí un pacte de pacificació, que aviat trencaren els patrons, amb la qual cosa Salvador Seguí donà una arma als seus amics per a poder demostrar a tot arreu que qui no volia la pau, no era pas la classe treballadora, sinó aquells als quals no els convenia per les seves operacions financeres o per les seves situacions econòmiques angunioses, després de la desfeta de la guerra i el tancament dels mercats, que els productors es creien que no s'acabarien mai, que es resolgués la situació social, podent justificar així suspensions de pagaments, "kracs" fantàstics, etc., etc...

I el senyor Martínez Domingo, tenint al costat d'ell el senyor Roig i Bergadà pels obrers, i el senyor Rodés pels patrons, fou qui donà la pauta d'aquella Comissió i qui donà testimoni efectiu de la intransigència burgesa,

a la qual hagué de reptar per la seva actitud lamentable.

Quan un home com ell, nat en un ambient conservador, tradicionalista, educat en un to polític dretista, sap posar el seu deure social per damunt de les pròpies conveniències, la seva comprensió i justícia, mereix el respecte, no tan sols de llurs amics i correligionaris, sinó també dels que li siguem adversaris políticament.

El nomenament del senyor Martínez Domingo, com a Delegat Regional del Treball, ha satisfet la Ciutat de Barcelona. En ell, tant els patrons com els obrers, hi poden veure un home que no té altra fe que en la justícia i que en un moment donat, per la justícia mateixa, sap menysprear vanitats oficials i complir amb el seu deure.

Tant si és de la "Federació Monàrquica Autonomista", com de la "Lliga Regionalista", com del "Partit conservador", el senyor Martínez Domingo té l'afecte i l'admiració de tothom. Es un ciutadà. Mereix l'estàtua o el carrer, per tal que la posteritat prengui exemple d'integritat i noblesa. Es un home just, i amb això n'hi ha ben bé prou.

FRANCESC MADRID

BON VIATGE!

Diuen que un il·lustre llunàtic ha descobert, després de llargs i seriosos estudis, un aparell impulsat per un sistema electro-químic que permetrà fer el viatge a la lluna.

Ho celebrem, ho celebrem. Els planetes—la Lluna, Venus, etc.—són, llevat d'algun com Març, astres de bon tarannà. I caldrà que fomentem la fraternitat interplanetària...

Però, a veure si endevineu a qui enviariem, de primer, a la lluna?

HISTÒRIA BREU, PERÒ SUBSTANCIOSA

L'ex-president Coolidge ha escrit una història dels Estats Units resumida en 500 mots. La història serà gravada en una roca, per a l'edificació dels ciutadans.

Aquesta història ens en recorda una altra.

Una vegada un rei encarregà a un savi erudit que escrivís la història del seu poble. El savi hi treballà tota la vida, i ja a les acaballes, vora l'agonia, concentrà els seus estudis en molt pocs mots—menys encara que el president Coolidge:

—Els súbdits del rei—escriví—van nàixer, van sofrir i van morir. I, en vida, van pagar tributs.

Voldríem saber qui va donar l'ordre que s'esborressin del barri català del "Pueblo Español", els quatre o cinc cartells en català que foren escrits.

No hi ha cap alt funcionari de l'Exposició que ens en pugui donar compte?

Protestem de què encara no hagin emblanquinat les parets del Saló de Sant Jordi del Palau de la Generalitat.

Senyors Diputats provincials: cada dia que passa es posen més en ridícul!

DEL CRIT I DEL RUMOR

Encara que no ens referim a cap fet concret, aquest glossari, pel seu contingut, tindrà una màxima actualitat. Penseu-ho: aquests dies que estem vivint—amb una certa angúnia, amb una certa frisança—són dies de crit i de rumor. Més de rumor que de crit, val a dir-ho.

I això és, precisament, ço que a nosaltres ens sap greu. Nosaltres som homes més de crit que de rumor, estimem més el crit que el rumor.

El rumor és cosa de xafarderia, de safareig, de comares i gentussa de llengua bruta i vil. El rumor és, més que ço que hom diu, ço que hom pensa, ço que hom voldria dir. Pel to de covardia i perquè es diu sempre en veu baixa, el rumor té color de nit, color de tenebra, color de cantonada fosca.

El crit, en canvi, resplendeix com un migdia. Té claror de sol, de foguera, de far en la nit. Va amb el cap alt i no té por a ningú. Damunt el xiuxiueig covard del rumor, el crit esclata com un tro alegre de nit de Sant Joan.

El rumor és l'arma dels que tenen por de comprometre's, dels que tenen un passament i no volen fer-se malveure, dels que estan ben collocats en la vida i els plau criticar—per esperit de xafarderia, que no per altra cosa—, però no ésser criticats. El rumor és l'arma dels prudents, dels discrets. I com els prudents i els discrets són els que abunden més—abunden tant, que la prudència i la discreció han deixat d'ésser virtuts—, el rumor avui, més que el crit, està a l'ordre del dia.

El crit és més franc, més clar, més valent, més decidit, més obert. Té més perspectiva, més horitzó. El rumor va vestit amb roba d'altri, que li ve estreta. Tot en ell és mesquina i estretor. El crit va nu i és resplendent com un déu. Musicalment, el crit és beethovenià, és wagnerià. I el rumor està a l'abast de qualsevol musicòide.

A nosaltres ens plau més el crit que el rumor. Avui, més que crits, hi ha rumors. Tot el país vibra—talment un rusc d'abelles—, amb aquests rumors. Rumors contradictoris en els quals el cert i l'incert es confonen i s'amalgamen. Hi ha més crits que rumors.

Però val més això que res.

VIRAI

Catalunya i l'Exposició

Resten dues soles mesades d'Exposició, segons tenim entès, i, durant les mateixes, vol donar-se un gran impuls a les festes a celebrar-se en la mateixa. L'encert demostrat per l'actual Comitè del Certamen de fer-hi entrar totes les manifestacions purament catalanes, assolirà el màxim de popularitat amb la festa que es prepara a l'Estadi, suara inaugurat, per al primer diumenge de juliol.

Aquell dia, l'Associació d'orfeons de Catalunya, de la qual en formen part tots els de la nostra terra, amb un conjunt de més de vuit mil cantaires, sota la direcció de Mestre Millet, donaran un concert i interpretaran les més populars cançons nostres. Entre elles es citen "El Cant de la Senyera" i "La Balanguera". Quatre cobles de sardanes faran oir les notes musicals de la dansa de casa, i tot fa esperar un primer diumenge de juliol triomfant pel nostre art orfeònic.

La vida en broma

Es deia Jesús, i va morir. Però no va ésser als 33 anys, com diu la seva història; era més jove: sols en tenia 19, l'edat que tots els enfarfecs d'aquesta vida s'acostumen a pair. Ell no va pair-lo perquè se li va presentar (l'enfarfec) en forma de peix, un peix rebel que, tot i treient-lo de l'aigua, diuen que era viu. Si era viu i remenava la cua, no ho sabem, però l'hem cregut molt "viu" quan ha volgut fastiguejar al pobre Jesús, ofegant-lo en quedar-se-li a la gorja.

La nostra història (com diria un vulgaríssim novel·lista) té per lloc una de les platges del Nord de la Península; el cel i la mar eren "la mar" de blaus. Una colla de mari-

ners, fent "grimègia", fan una juguesca. D'entre ells, Jesús Fernández accepta empassar-se, viu, un peix. El pesquen, pobret, i camí de l'eternitat, fent espèternecs, veu que el volen fer passar per una fosca baixada de toboggan. Ell s'hi resisteix, dóna quatre passes, i s'encalla en el llot del caminal.

Jesús forceja, fa moviments "sísmics", i no aconsegueix ni empènyer-lo ni fer-lo retrocedir. El peix, tossut, orgullós, no es mou, i Jesús es veu obligat a acceptar l'ajuda dels seus companys, que no poden aliviar-li l'ennuc.

Pocs moments després, Jesús moria ofegat.

El peix, també.

CASCAVELL

Les explicacions que no entén ningú

—Sí, home!... Si és clar com l'aigua!... no pot ésser d'altra manera!... sempre ha passat així!

Un nou triomf de Rusiñol

Que el nostre Santiago és conegut arreu del món, ja ningú ho dubta. Que les seves obres s'han representat en molts idiomes forans, tampoc. El que potser hauria costat de creure és que tot una gran actriu estrangera escollís una de les obres del gran dramaturg, com a darrera per a representar, en el dia del seu comiat de l'escena.

Itàlia Vitaliani, la famosa actriu, ha donat la seva darrera funció a Bolònia, representant "La mare", del venerable mestre.

El gest de la Vitaliani, que anys enrera hauria semblat impossible, ha estat, avui, real. És una deferència que Catalunya ha d'agrair-li. Per això nosaltres, bo i lamentant la pèrdua, en el món de l'art, de tan gran artista, celebrem l'homenatge que ha volgut fer al nostre gran Santiago Rusiñol.

AGREDOLÇOS

A PROPÒSIT DELS CRIMS PASSIONALS

El títol de la darrera novella de Domènec Guansé: "Com vaig assassinar Georgina", ja ens suggereix prou clarament—com diu el propi autor—que es tracta de la recerca dels motius, de l'anàlisi dels impulsos morboses que han induït el protagonista a cometre un crim passional.

Aquest estudi, aquest anàlisi realista, no podia ésser més oportú. Tant és així, que podria assegurar-se, sense por d'errar, que, en un país de règim literari normal, constituiria un gran èxit de llibreria.

Les circumstàncies, en efecte, no poden ésser-li més favorables. La passió i l'avidesa que desvetllen els crims passionals envolten aquest llibre d'una atmosfera particularment suggestiva.

Precisament la setmana passada—la setmana que sortí "Com vaig assassinar Georgina"—ha estat anomenada, en l'argot periodístic parisenc, la setmana dels "affaires passionnelles". És a dir, que cada dia hàbil d'aquesta setmana el jurat del Sena ha hagut de condemnar o absoldre el protagonista d'un crim passional. Però és més, gairebé en tota l'actual temporada judicial l'Audiència del Sena no ha d'ocupar-se més que d'aquesta mena de crims...

I és que cada dia—sobretot en nacions com França i Alemanya—s'assassina més. Per tal de posar-hi remei, hom cerca els mitjans més heterogenis, més subtils, més extravagants. Però cal deixar-se de cabòries. En realitat, de remei, no n'hi ha més que un: inspirar la por del càstig.

A França, el protagonista d'un crim passional és un heroi. És conreat, felicitat gairebé. El crim se li converteix en una aurèola prestigiosa. ¿Com estranyar-se, doncs, que aquests crims, a França, es multipliquin cada dia més? A Anglaterra són, en canvi, extraordinàriament rars. Però és que allí els herois de crims passionals són penjats irremissiblement.

La gelosia, que és la base d'aquest crim, procedeix d'un sentiment ben conegut: el de la propietat. I és un sentiment ben abusiu quan s'aplica igualment als éssers

que a les coses. Però la gent admet sovint aquesta assimilació. Per això els jurats són tan freqüentment sensibles envers els assassins enganyats "en llurs afeccions més íntimes i més cares", que diuen els defensors.

I amb tot, la benvolença seria més explicable en els crims dits crapulosos, en els quals els assassins són gairebé sempre impulsats per la misèria o, com en el cas de Salvador Durand, el protagonista de "Com vaig assassinar Georgina", per l'herència.

La luxúria, els plaers morboses o desviats, les neurastènies sensuales no susciten la compassió dels homes. I així la confessió de Salvador Durand, relatada d'una manera minuciosa i realista, és mancada de sentimentalisme i de patètic, els dos grans ressorts que fan perdonables tots els crims, per poc que l'advocat sàpiga fer vibrar la corda sensible del jurat.

Tanmateix, Salvador Durand, com diu l'autor, no és un simple criminal: és un cas patològic. I, com a tal, és potser més pietós, que enviar-lo a la força o al presidi, recloure'l en una casa de salut. Però mai deixar-lo en llibertat. Perquè aleshores, a part del mal exemple, sempre queda l'amenaça—com en el cas de Georgina—que repeteixi el seu crim.

PEROT

Concurs interessant

En altre lloc d'aquest mateix número parlem d'un acte que se celebrarà a l'Estadi el vinent juliol. Plau-nos, ara, donar compte d'un interessantíssim concurs obert pel Comitè directiu de l'Exposició, destinat a premiar l'elegància i il·luminació de les escaparates dels establiments de la nostra ciutat.

Trenta-quatre premis, amb un conjunt de quaranta-cinc mil pessetes, seran repartits entre els nostres comerços, a judici d'un Jurat compost de persones d'innegable solvència.

Ja era hora que algú es preocupés dels establiments de Barcelona i, d'una manera ó altra, s'intentés recompensar-los de les moltes pessetes que li ha costat l'Exposició. Per això diem sincerament que és un encert aquest concurs, i estem segurs que els nostres botiguers rivalitzaran en adornar i il·luminar llurs establiments per a emportar-se algun dels llaminers premis.

LA BARCELONA TÍPICA

La fira de Sant Ponç, al carrer de l'Hospital, l'onze de maig

¿Que no es podria saber el nombre de retrats del monarca que pintà el senyor Carles Vázquez en els sis anys, quatre mesos i tretze dies que durà la dictadura i quant han costat a l'Ajuntament, Diputació i Exposició els bunyols d'aquest pintor de miracles més o menys patriòtics?

Per una Barcelona gran

En una de les darreres sessions de l'Ajuntament, s'ha tornat a parlar de l'anexió a Barcelona dels diferents pobles i ciutats que la rodegen. Es un problema ja debatut altres vegades, pel qual desapareixerien, en el sentit literal de la paraula, Badalona, Hospitalet, Esplugues i Sant Adrià. Passarien a ésser barriades de la ciutat comtal, com ho són Sant Andreu, Sant Martí, Gràcia, Sans, que anteriorment formaven llurs respectius municipis, i Sarrià, la incorporació del qual és encara recent.

No és poca cosa el projecte en qüestió. A ben segur que portarà les seves dificultats i hi haurà debats interessants. Les poblacions aixecaran la seva veu de protesta, es discutirà, s'elevaran queixes amb les raons històriques, geogràfiques i comercials del cas; però, com en tots els casos, com sempre, el peix gros és menjarà el petit. Mal va quan hi ha desitjos de dictar una sentència capital. El reu sempre acaba perdent.

Nosaltres voldríem una Barcelona gran, immensa, que des del cim del Tibidabo la perdéssim de vista i sabéssim que arriba enllà, molt més enllà de rius i muntanyes. Però la voldríem ben nostra, a gràcies dels que l'anexió farà desaparèixer materialment; no apropiant-nos dels seus pobles i fent-los perdre la independència municipal i geogràfica. Voldríem que fossin ells mateixos qui veiessin la conveniència de l'anexió, tenint en compte que la nostra urbs s'ofega ja en els seus límits.

No som desconixedors que demanem quelcom impossible; no se'ns amaga que pocs seran—potser cap—els qui voldran unir-se a nosaltres. Ells tenen llurs raons. Raons respectables, criteris forjats, en gran part, per les normes administratives, que sempre són diferents en llocs limitats que en ciutats populoses.

Les nostres ratlles demostren clarament que la fórmula a emprar no ha d'ésser un plebiscit ciutadà. En aquest cas, a Barcelona li tocava les de perdre. Seria lògic que cada poble condemnat a la no existència volgués

seguir sol. I, si bé llurs autoritats podrien sentir més o menys simpaties per l'anexió, el poble seria contrari de bell principi a aquella. La por a un augment en els impostos és la raó sempre allegada. I hem de convenir que tenen sobrada experiència per les aneixions portades a cap anteriorment.

Hi ha una fórmula viable; fórmula que no l'hem llegida enlloc, però ben aprofitable segons el nostre pobre criteri: conservar per aquestes futures barriades barcelonines, avui independents, una certa autonomia municipal, com a províncies d'una mateixa regió. Fer totes elles una petita mancomunitat, que si bé podria cuidar de la seva administració particularment, també podria anar lligada conjuntament amb la de la ciutat gran.

Així, donant un caire autònom a cada poble d'avui, barriada de demà, podria assolir-se quelcom més pràctic que discussions, protestes i trencaments de dret de sentit pairal.

Creiem, però, que n'hi ha per dies, encara. Mentrestant, Barcelona té molta feina a fer en el perímetre actual. Són necessàries moltes millores, sense que elles siguin la constant estrangulació del contribuent. No es pot permetre esmerçar milions en un lloc determinat; no es pot permetre abusiva autoritat sense pulsació del poble. Aquesta mena d'actes i obres han arruïnat la nostra caixa municipal i no deuen repetir-se.

Una Barcelona gran, sí; però abans netegem la nostra d'ara. No vulguem fer massa coses d'un plegat, si no volem sofrir les amargors del fracàs. Estimem la nostra pubilla i vetllem per ella. Fa tant de temps que ens l'havien maltractada!

DOMÈNEC DIUMENGE

-
- Tots els de la U. P. són una colla de poca-vergonyes...
 - Home, no ofengui!
 - Caram! ¿que és de la U. P., vostè?
 - I ara! Sóc poca-vergonya.

Capricis i paradoxes

LA TRANSCENDÈNCIA DE LES FALDILLES CURTES

El que no ha aconseguit la crossa pastoral dels arquebisbes, amb les seves amenaces, ho ha aconseguit amb facilitat meravellosa el llapis graciós d'uns dibuixants de models. I avui, per més que algunes cames subversives i boniques s'hi resisteixin, es pot dir que estem en ple triomf de les faldilles llargues. Això és estrany, naturalment, quan hom pensa que anem de cara a l'estiu. Sembla que per aquest allargament tindria d'esperar-se que vinguessin els freds. Però la moda—sobretot quan és femenina—no té espera ni lògica de cap mena. Es mofa de la temperatura, la repta, de la mateixa manera que es mofa i repta de les prevencions de les persones sensates, de la moral i de la pudícia.

Ignorem si el triomf de les faldilles llargues serà durador o si serà efímer. Fins i tot ignorem si serà un triomf complet. Les noies han après a anar depressa, d'enfilarse amb agilitat a l'auto i al tramvia, i tots aquests exercicis són difícils d'acomplir amb les faldilles llargues. Però el cert és que quan volen anar mudades, és a dir de "soirée", per a dir-ho amb un mot estranger que ha esdevingut més comprensible, es posen faldilles que els arribin fins als peus.

El que esdevé més curiós, d'aquesta evolució, però, és que d'entre totes les dones, les que més la impulsen són les actrius. Elles són les que més aviat han corregut a emparar-se en la moda novíssima. Vet ací una cosa que potser sobtarà les dames beates, que miren sempre la gent de teatre com a gent depravada que es complau en la immoralitat i en el vici. "Afanys de novetat—es diran, potser, despectivament elles mateixes—. Ja veureu com, quan la novetat sigui passada, les actrius seran les primeres de tornar a ensenyar les cames tant com puguin."

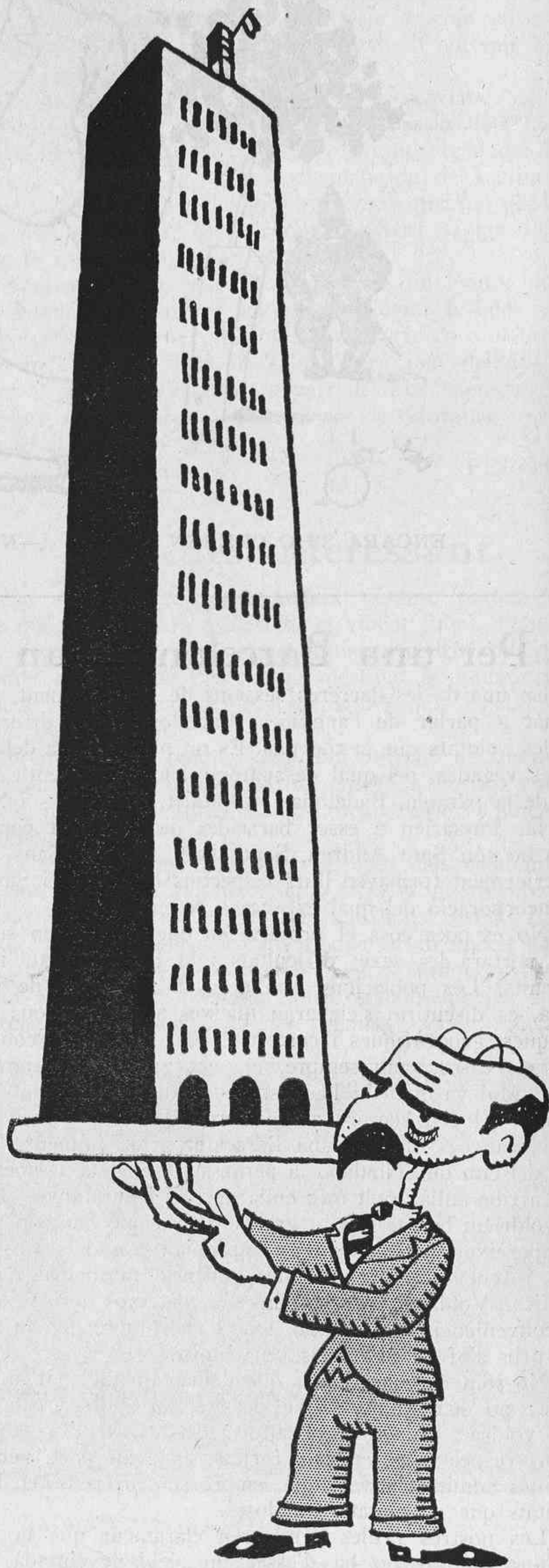
I potser, no obstant, no sigui així. Les actrius, després de la prova passada, potser es convertiran en les més decidides defensores de les faldilles llargues. Per què? Doncs molt senzill. Elles mateixes ho han explicat més d'un cop. Les faldilles curtes distreuen massa els homes, els lleven l'atenció del que es diu a la comèdia, els fa deixar de fixar-se en l'expressió del rostre, que és, per a una actriu, la cosa essencial.

Les faldilles curtes es pot dir que no van bé més que en dues menes de teatre: en les comèdies desvergonyides i en les farses i comèdies grotesques. En el primer cas, no cal dir com resulten provocatives a to amb la manera de l'obra. En el segon, cal subratllar que les actrius, de vegades, d'unes faldilles curtes, saben treure'n admirables i sorprenents efectes molt caricaturescos.

Però quan es tracta d'una obra d'un diàleg una mica espiritual, quan l'autor planteja problemes sentimentals, aleshores diríeu que l'actriu, si porta faldilles curtes, ja no sap què fer-ne, de les cames. És un problema no tan complex, però més indefensable que el de les mans. I no diguem res del que s'esdevé quan l'obra és dramàtica; quan se'n va vers el patètic. Aleshores unes faldilles curtes poden desfer els millors efectes. Les actrius ho saben, i els autors, que tenen sempre en compte la plàstica escènica, ho endevinen prou. I ells o elles, cerquen un subterfugi perquè les cames no restin massa a l'aire.

A què és degut això?... Evidentment, en part, a què les línies llargues donen noblesa a les figures. Cap ves-

tidura no és tan noble com les túniques gregues. Però per què?... No m'estranyaria que alguns d'aquests crítics subtils que d'un temps ençà confonen les illes britàniques, trobés una oposició entre el patètic i la immoralitat de les

Per la Concòrdia

—Jo que ja començava a revifar-me, ja em tornen a tallar les ales!

faldilles curtes. Res menys exacte, no obstant. Una actriu dramàtica pot esqueixar les seves vestidures fins a deixar la sina descoberta. Els fariseus podran xisclar d'angúnia, però l'efecte no deixarà d'ésser patètic.

¿Es potser que les cames són un fragment poc poètic de la dona?... Res d'això tampoc. Entrem a veure una bona revista, i veureu que les cames nues de les "girls" ritmen àgilment els millors poemes dels temps nous.

Aleshores?... La resposta és més difícil, més complicada del que sembla. Sovint, aquests temes tan frívols, són una paradoxa massa transcendental per poder-la tractar com un caprici.

DOMÈNEC GUANSÉ

Art i Artistes

GALERIES LAIETANES

Nombrosa i vària, l'exposició de l'Oleguer Junyent és un recull de les aptituds del mestre. Són els seus paisatges pintats amb una facilitat i un colorit que els fa vibrants de llum, sens perdre la gràcia que es remarca especialment en les teles representant multituds a l'aire lliure, aplecs i sardanes.

Els interiors mostren clarament l'habilitat de l'artista escenògraf, admirat de tothom, amb la perfecta entonació dels termes que distingeix En Junyent.

Entre mig del recull d'obres mestres que ara ens ha

presentat, és de remarcar la núm. 31, representant un claustre molt ben compost, entonat; la núm. 18, és una meravella d'ambient, i la núm. 30, un sarau aristocràtic en l'assumpte i encara més en la forma de tractar-lo.

GALERIES AREÑAS

En Pomés és l'home d'aptituds més variades que coneixem; tant és bo per a fer comèdia com per a conquerir el títol de campió d'esgrima, com per a fer una exposició de pintures.

Ara es tracta d'una tanda de retrats al carbó, sanguina i bistre, tots molt encertats i fets amb la distinció que podríem dir que es la característica del seu art.

Després de l'èxit d'ara, esperem la nova mostra de les habilitats d'En Pomés, segurs que també sabrà fer-se aplaudir.

BORIEL

Discos

La Companyia del "Gramófono" ha registrat en la seva col·lecció la major part dels chors.

L'Orfeó Català ha impressionat en forma meravellosa "El noi de la mare", de Verdguer i Nicolau, cançó catalana de les del seu repertori; també ha impressionat dos trossos en llatí, "O magnum misterium" i "Caligaverum mei".

L'Orfeó Català forma un conjunt no superat fins ara.

—L'Orfeó de cegues de Santa Llúcia ha impressionat dues cançons populars catalanes, "El comte Arnau", d'En Morera, i "Raimundeta", de Sancho Marraco, per cert molt ajustades.

—"Los Revellers", els incomparables, aquesta vegada ens donen a conèixer "Ploddin'Along" i "Wake up! Chillun", "Wake up", dues cançons on les melodies i les veus dels executants rivalitzen per lluir; aquest disc obtindrà un gran èxit merescudíssim.

—Quartet vocal Santa Cecília. Aquest quartet que cada dia s'obre pas pel seu bon gust, aquesta tanda impressiona "Adéu, petita rosa", i "Cançó de taverna", dues cançons catalanes prou conegudes del públic català.

—Orquestra Demon's Jazz no pot mancar en el catàleg de "La Voz de su Amo", perquè veritablement és la que s'ha fet l'amo del cotarro. "Majas i chisperos", un "pasacalle" del mestre Demon, i "Olé, salao!", un vals jota de Godes, un disc que no pot mancar als amants de la música alegre.

BAMBI

El ventall del poeta

Demà passat, a les sis de la tarda, serà inaugurada la V Exposició de "El Ventall del Poeta" a la catalaníssima Casa Vilaró.

Entre els noms dels autors-poetes que figuraran en aquesta cinquena Exposició, hi ha els dels plorats Mesures Guimerà i Iglésies. Joan Maria Guasch i Joan Llongueres, guanyadors, com és sabut, de la Flor natural, Englantina i Viola d'or en els Jocs Florals d'aquest any, també hi figuren. A més, el mestre Francesc Pujol ha autografiat en el seu ventall una composició.

Salvador Alarma, el nostre gran escenògraf, tindrà cura, com de costum, de l'adornament de la vitrina de la Casa Vilaró.

El Quartet vocal de Santa Cecília executarà un programa de cançons en el moment de la inauguració.

Una vegada més ens plau trametre una encaixada a l'organitzador d'aquesta manifestació de poesia.

GOYA

Madeleine Renaud ens ha donat unes representacions de "Mélo", tres actes i dotze quadros d'Henri Bernstein; "Martine", cinc quadros de Jean-Jacques Bernard; "L'illusioniste", tres actes i un pròleg de Sacha Guitry; "La beauté du diable", de Jacques Deval, i "Jean de la lune", de Marcel Achard.

Ha representat també, per a fer programa amb "Martine", "A quoi revent les jeunes filles", d'Alfred de Musset, i, per a celebrar el centenari del romanticisme, "Il était une bergère", d'André Rivoire, i "Les caprices de Marianne" i "La nuit de mai", d'Alfred de Musset.

Necessitaríem disposar d'un espai de què no disposem per a tractar aquestes obres amb l'atenció deguda. Però hi ha altres estrenes, i cal no abusar. Els companys es molestarien. Així, doncs, donarem una nota breu — breu a disgust nostre — d'aquestes obres.

L'obra total d'Henri Bernstein no és massa del nostre gust, hem de confessar-ho sincerament. El trobem massa truculent, massa mòrbid. Des de "La galerie des glaces" sembla haver volgut iniciar una evolució en el seu teatre. El desig és lloable, però a nosaltres el Bernstein d'avui, malgrat el seu domini de la mecànica teatral, ens sembla tan llefiscós com el d'ahir.

"Jean de la lune", de Marcel Achard, ja és altra cosa. "Jean de la lune" és una comèdia deliciosa, fina, intel·ligent, en la que sàviament s'amalgama la ironia, l'amargor, el cinisme i la tendresa. Aquesta mena de teatre — teatre de matís, de tons mitjos, d'intenció — és el que voldríem que a casa nostra substituís la xavacanada i la grolleria.

Però si a casa nostra un autor català s'atrevis a escriure una comèdia com "Jean de la lune", el nostre públic, tan incomprensiu i poc intel·ligent, s'escandalitzaria i li tiraria les butaques al cap.

De Jean-Jacques Bernard coneixíem una altra comèdia: "Le feu qui reprend mal", que ens interessà força. "Martine", però, ens ha interessat més.

També aquest és un teatre difícil a Catalunya, on la rialla o l'emoció s'han d'aconseguir a crits. Teatre de pauses, de silencis, en el que un gest, una expressió supleixen, mantes vegades, les paraules. Jean-Jacques Bernard ens sembla un dels autors francesos més estimables, i "Martine", una obra mestra.

"L'illusioniste" és una bella comèdia de Sacha Guitry, carregada d'espècies, però servida de mà mestra. En altres mans hauria estat una vulgaritat, una extravagància o una grolleria. En les mans expertíssimes de Sacha Guitry ha resultat una obra deliciosa.

"La beauté du diable", de Jacques Deval, és, podríem dir, un nou toc al tema del donjoanisme. Aquest tema, avui, després de Freud, resulta una xic tronadet. Jacques Deval, però, l'ha tractat i l'ha resolt amb dignitat.

L'obra d'Alfred de Musset és prou coneguda, perquè ens excusi de fer-ne crítica.

La companyia que ha interpretat aquestes comèdies mereix tots els elogis. És un dels millors conjunts que han passat pels nostres escenaris i ens ha deixat ganes de tornar-los a veure i tornar-los a aplaudir. Són actors sobris, expressius, gens amamerats. Sobretot Madeleine Renaud, actriu d'un gran

talent i d'una feminitat incomparable. D'ells cal fer menció de Michel Simon i Jean Wall.

De força bon gust la direcció escènica—sobretot en les llums—del senyor Mancini.

M. B. i M.

TALIA

"Tararí" és la primera comèdia que ha donat al teatre el senyor Vicens Andres Alvarez. "Tararí", que obtingué, en ésser estrenada en castellà, un gran èxit, en ésser traduïda al català per Robert Samsó, l'èxit s'ha renovat.

I és que "Tararí" no és una comèdia vulgar, no és una comèdia de cartró, no és un sàinet regat amb gotes de melodrama. "Tararí" és una comèdia fina, aguda, intel·ligent, que ha triomfat. El públic hi riu cada dia més. La interpretació, molt bé per part de tots; i molt ben dirigida. La decoració d'En Fontanals, molt bé, com ens té acostumats. En fi, un gran èxit del que l'empresa en deu estar molt contenta.

Ja era hora que veiéssim el teatre Talia ple cada nit; s'ho mereixia.

CIRC BARCELONÈS

Una obra teatral d'Angel Pestaña—tan allunyat d'aquestes activitats literàries—, per força havia de despertar la nostra atenció. Anàvem a l'estrena amb una certa por. No sospitàvem en Angel Pestaña un temperament d'autor dramàtic.

I Angel Pestaña ens ha donat una agradable sorpresa. "La ciudad" és la seva primera comèdia, i té innegables encerts. Té, sobretot, nervi i potència dramàtica; està escrita en un llenguatge sobri, viu, humà; el conflicte es planteja amb facilitat i es resol d'una manera humaníssima; els tipus estan ben traçats, tenen cada un una psicologia definida, i s'aguanten fermes. I el drama—el drama d'una família a la qual la ciutat devora, envileix i destrueix—està sentit en tot el seu patetisme, humanament i sense retòrica.

L'obra té un fons de bondat i redempcionisme que no traeix—ans al contrari—els ideals d'aquest fidel i abnegat lluitador que és Angel Pestaña. L'èxit, doncs, no fou un èxit de simpatia atorgat a la figura de l'autor i a la seva significació política. No, no: fou un èxit merescudíssim atorgat a la vàlua de l'obra.

Molt bé la interpretació per part de tots, sobretot de Josep Claramunt i Roser Coscolla, actriu que ens plauria veure més sovint en els nostres escenaris.

OLYMPIA

"La duchessa de Chicago" és una opereta de Kalmann. Per a qui conegui les operetes de Kalmann, amb això està dit tot, estan fets tots els elogis. Kalmann avui és el músic més personal més brillant, més interessant del gènere. Recordeu, com exemple, que quan a Barcelona hom creia morta l'opereta, s'estrenà "La princesa de les czardes" i obtingué un gran èxit.

"La duchessa de Chicago" també ha triomfat. Té molts mèrits i una partitura brillant i molt melòdica, una presentació riquíssima, una interpretació impecable.

A. S.

—Abans la illa del desterrament era Santa Elena. Ara és París.

ESPAÑOL

Rosa Hermàez, actriu de temperament dúctil i grans possibilitats, ha celebrat el seu benefici. Tarda i nit el teatre era ple de gom a gom. Estrenà dues obretes de les que parlarem la setmana entrant: "Psitacosis o El lloro de la tragèdia", i "El gall de la vila".

NOVETATS

Els beneficis d'Antoni Gimbernat i Avelí Galceran, dos actors de vàlua indiscutible.

Llàstima que el senyor Gimbernat tingués la mala pensada de representar en català un entremès ensucrat dels Quintero. Els entremesos dels Quintero ja estan prou bé en castellà. No cal perdre el temps traduint-los.

PER ACABAR

Per manca d'espai no podem contestar avui unes observacions del senyor Avelí Artís, atinades en part.

Els comunica l'"Associació de Teatre Selecte" que en la sessió del mes en curs, a celebrar-se a darrers del mateix, serà posada en escena l'obra "Rien qu'un home", traduïda a català per Ventura Gassol.

¿Per què fou emprat tant de ciment mentre el senyor Baró de Viver fou alcalde de Barcelona?

¿No es podrà saber mai per què deixà d'ésser regidor el senyor Marimon?

Lletra oberta a uns empresaris

Senyors Sánchez Reixach i Camarasa: He sabut amb gust que, per a fer navegar altra vegada el vaixell del "Principal Palace"—encallat fa temps pels mars de color de rosa de la revista—, s'han fet empresaris d'aquest teatre.

Aprofitant l'hospitalitat que m'ha ofert L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, em permetré fer-los algunes observacions i donar-los alguns consells.

Cal que tinguin en compte, en primer lloc, que aquest gènere de la revista obtingué una màxima fastuositat i un màxim bon gust sota la direcció del difunt Ferran Bayés. Cal saber fer una cosa a l'altura de les que sabia fer Ferran Bayés. Del contrari, el públic temo que no respondria com vostès desitgen.

A més a més, cal que tinguin cura amb la façana, que, avui com avui, sembla de barraca de fira. Cal que en desapareguin tots aquells papers i draps que fan del "Principal Palace", no un Palace, sinó una barraca. I cal que—per l'amor de Déu i de tots els sants!—posin a l'hora aquell rellotge, que està parat des del temps de la Camància. Si vostès no s'hi veuen amb cor, haurem de demanar ajut a l'Ajuntament. Tal com avui està, el "Principal Palace", enlletgeix una de les vies més importants de la ciutat.

Si fan totes aquestes reformes—i altres més que siguin necessàries—, al teatre; si donen un espectacle europeu i fastuós com els que havíem vist en aquest teatre, el "Principal Palace" ressuscitarà, per a tornar als seus bons temps. I tots hi sortirem guanyant.

El seu aftm. s. s.,

JOAN PÚBLIC

Es ja segur que serà nomenat delegat regi del Treball a Barcelona, N'Antoni Martínez Domingo, actual tinent i ex-alcalde popular de la nostra ciutat.

Si alguna vegada havem sentit goig per aquesta classe de nomenaments, és actualment, per haver recaigut en persona de la vàlua i autoritat del senyor Martínez Domingo.

Ja sabem que és un càrrec difícil, oi més en les circumstàncies actuals; però estem segurs que la perfecta coneixença de l'esmentat senyor dels problemes barcelonins el farà triomfar en el nou càrrec. Devem felicitar-nos d'aquest nomenament, i felicitem, també, el senyor Martínez Domingo.

El comte de Güell ha donat les oportunes ordres perquè sigui instal·lada, a la Casa de l'Ardiaca, una vitrina destinada exclusivament a guardar records personals, manuscrits, etc., del malaguanyat poeta del poble N'Ignasi Iglésies. D'ésser possible, l'alcalde vol que sigui posada a la mateixa sala on l'enyorat escriptor treballava diàriament, complint el càrrec que en morir exercia.

L'Orfeó Català ha tornat, de la seva excursió a Sevilla i València. Anà a esperar-lo una gran gentada. Hi havia,

també, l'alcalde accidental, senyor Martínez Domingo en representació de l'Ajuntament i altres autoritats MUNICIPALS.

Barcelona, representada pel senyor Martínez Domingo, abraçà Mestre Millet a l'andana de l'estació. Es lo menys que podia fer-se després d'un viatge tan triomfant.

"Airiños d'a miña terra" dedicaren, diumenge passat, un homenatge a Claver. Cantaren unes composicions davant del monument i oferiren una corona amb llaços dels colors gal·lescs i catalans.

Ara que parlem de Claver: Què s'ha fet d'aquella reinauguració del monument a Mossen Cinto que tenien projectada els Cors de Claver i que la pluja va ajornar?

Es que encara plou? Verdaguer espera l'homenatge del nostre poble.

A Còrdova ha mort, recentment, el pintor Juli Romero de Torres, que feia uns quants dies es trobava malalt.

La notícia ha causat molt sentiment en el món artístic hispànic.

A les moltes mostres de condol hi afegim la nostra.

L'Agrupació fotogràfica de Catalunya va tenir la gentilesa de convidar-nos al vi d'honor que ofrenà amb motiu del terç saló de Primavera, inaugurat el darrer diumenge.

No cal dir quant ho remerciem. I, de l'Exposició, sols en direm que és magnífica; hi ha fotografies bellíssimes i mereixen una coral felicitació els organitzadors.

Dos cotxers, en un faetó, es proposen efectuar un "raid" per França, Bèlgica, Alemanya, Iugoslàvia i Suïssa, i creuen fer-lo en vuit mesos.

El Comitè Executiu de l'Exposició els ha subvencionat amb 1.700 pessetes, per a adquirir els dos cavalls.

I després diran que aquí no hi ha humorisme... pagant els altres.

A Itàlia diuen que la nostra Exposició ja és tancada i que els hotels barcelonins són cars i bruts.

Aquí no és permès parlar ni esmentar el dictador italià per a res.

Justa correspondència!

Els senyors de la U. P. es queixen de la campanya que se'ls fa en contra.

Esta clar: amb el règim instaurat per ells, eren inviolables.

Però, i el que deien ells?

I el que és pitjor, i el que feien?

L'autòr de la font de la Plaça d'Espanya, és un cas de bogeria amb ràbia.

Encara hi ha censura.

Cada dia es descobreix un nou lladronic! ¿Què fa la policia?

Hi ha hagut un temps que els carteristes no podien fer negoci.

El senyor baró de Viver, que va voler regalar 100.000 pessetes al general Primo de Rivera, ha protestat de què no l'hagin deixat ésser esplèndid amb els cabals dels altres.

Amb el ciment que s'ha gastat a Barcelona, es comprendrien certes prodigalitats personals.

A cal barber

- Què vol?
- Que faci la feina i no em parli de la dictadura, perquè se'm posen els cabells de punta.

Sánchez Toca—l'home del nas descomunal—es pregunta si la Monarquia espanyola, que és una institució mil·lenària i de profunda tradició, pot desaparèixer en un moment.

Totes les monarquies, àdhuc les mil·lenàries, han desaparegut en un moment: el de la llibertat.

Dos policies madrilenys han presentat una denúncia contra Valle-Inclán per haver-los dit "sinvergüenzas" i "asesinos" en entrar a l'Ateneu.

A Nova York visqueren per uns moments la "fiesta nacional española". Un brau, escapat de l'escorxadador, va córrer per diversos carrers i fou mort, a trets, en una sastreria.

Devia voler-se fer un vestit per les festes.

Han estat rehabilitats els professors de la Diputació destituïts per la dictadura.

Ho celebrem.

Sis-centes dones, vells i criatures, varen acudir a l'alcalde sollicitant auxili a llur pobresa.

Vet ací una manifestació de misèria que tots devem lamentar.

R. F. J.—Creiem molt bé que haveu crescut; el que no creiem és en els vostres versos, encara.

E. R. T. (Cassà).—Suposem que no voldreu l'exclusivitat de les tres inicials dels vostres nom i cognoms. Això, i tenir vós la seguretat que no havíeu tramès res a L'ESQUELLA, era suficient perquè no donéssiu importància a l'anterior resposta.

B. X. Va; però confessem que podeu fer coses millors.

A. T. S. No essent possible la publicació íntegra, per la manca d'espai, en fem un "esquellot".

J. S.—Salut, pessetes, i torni a estudi a aprendre de lletra. Ho fa molt malament.

D. O. O.—No podem complaure-us.

M. B. B.—Rebem tantes poesies, que ens permet ésser exigents amb aquesta classe de col·laboració. La que envieu no ens agrada. De l'altra, creiem haver-ne publicat alguna de vostra.

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Imp. L'ESQUELLA i "La Campana", Om, 8, Barcelona

Exposició de Barcelona 1930

Oberta de les 10 del matí fins les 9 de la nit
Preu d'entrada al recinte 1,05 pessetes

PALAU NACIONAL

Obert de les 10 del matí fins les 4 de la tarda

Preu d'entrada 1,05 pessetes

**El públic podrà contemplar els jocs d'aigua, de les 5,45 a les 7 de tarda
Brollador lluminós i cascades, en combinacions alternades, de 7 a 8,30 de la tarda**

PAVELLÓ DE L'AJUNTAMENT

Obert de 10 a 1 del matí i de 4 a 7 de la tarda

(Entrada gratuïta)

PALAU D'ART MODERN

Obert de les 10 del matí fins dos quarts de sis de la tarda

(Entrada gratuïta)

GRAN PARC D'ATRACCIONS

PALAU DE PROJECCIONS

Dia 28, nit, esdeveniment teatral. Solemne funció de gala. Presentació de la grandiosa companyia de revistes del London Pavillion, de Londres, de Mr. Cochran. Per primera i única vegada en Espanya. El millor espectacle d'Europa. 7 UNICS DIES Es reben encàrrecs de localitats.

SANTIAGO RUSIÑOL

L'AUTOR DE LA QUANTITAT
I DE LA QUALITAT

Heu-vos ací la llista de les seves obres (edició popular):

Anant pel món. (2. ^a edició)	Ptes. 2 (Esgotada)	La Verge del Mar	Ptes. 1'50
El místic. (2. ^a edició)	, 2	El despatriat	, 2
Oracions. Amb música d'E. Morera.		El triomf de la carn	, 1'50
(4. ^a edició)	, 2	La illa de la calma (2. ^a edició)	, 2
Fulls de la vida	, 2 (id.)	L'homenatge	, 1'50
Els Jocs Florals de Canprosa. (2. ^a edició)	, 1'50	La lepra	, 1'50
El bon policia	, 2 (Esgotada)	L'arma	, 1'50
Mondèlegs. (2. ^a edició)	, 2	L'envelat de baix	, 1'50
La bona gent	, 2 (id.)	Glossari, per Xarau	, 2
Tartarin de Tarascó. D'A. Daudet.	, 2 (id.)	El Català de "La Mancha" (Novel·la)	, 3'50
El pati blau. (4. ^a edició)	, 2	El pobre viudo	, 2
El poble gris	, 2 (id.)	A cà l'antiquari (Sainet.)	, 1'50
La mare. (4. ^a edició)	, 2	L'auca del senyor Esteve (Cinc actes)	
La «merienda» fraternal.	, 1'50	(2. ^a edició)	, 2
L'Alegria que passa.	, 1'50	"Gente Bien" (Sainet) (5. ^a edició)	, 1'50
L'heroic.	, 2 (Esgotada)	Els Naufragés	, 2
La fira de Neuilly	, 2	En Josepet de Sant Celoni (Novel·la)	
Libertat!	, 2	picaresca	, 2
La "Niña gorda" (Novel·la) 2. ^a edició	, 3'50	"Souper-Tango" (Obra satírica en un acte)	, 1'50
Els savis de Vilatriata.	Ptes. 2 (Esgotada)	La casa de l'art (Peça en un acte)	, 1'50
L'auca del senyor Esteve (3. ^a edició)		L'acaparador (Peça satírica en un acte)	, 1'50
Novel·la.	, 2 (id.)	Bataneros en comandita (Sainet de costums financers en un acte)	, 1'50
L'hereu Escampa	, 2 (id.)	El cataià de "La Mancha", tragicomèdia	
En Tartarin als Alps.	, 2	en quatre actes	, 2
La llei d'herència	, 2	"Chauffeur... al Palace"...	, 1'50
Aucells de pas	, 2	Tenoriades, peça en un acte	, 1'50
La intel·lectual	, 2	Casament de conveniència, en tres actes	, 2
El redemptor.	, 2	La niña gorda.	, 3'50
Cors de dona	, 2	Màximes i mals pensaments	, 2
El teatre per dins	, 1'50	Els Analfabets, Comèdia en dos actes i	
Dol d'calvície	, 1'50	tres quadres.	, 2
El daitabaix	, 2	Ocells de fang,	, 5
El titella pròdig	, 1'50	Jardins d'Espanya (Esplèndida edició.)	
La nit de l'amor.	, 1'50	Quaranta làmines en color. Amb text	
Del Born al Plata. (Impressions de viatge.		d'eminentes escriptors. Un tom-carpeta,	
8. ^a edició)	, 3'50	en foli	, 25
Port - Tarascó, d'Alfons Daudet. Tra-		El senyor Josep falta a la dona	, 1
ducció	, 2	La dona del senyor Josep falta a l'home	, 1
El pintor de miracles	, 1'50	Les dues filles	, 1'50

OBRA INTERESANTISIMA

La verdadera ciencia de curar

Tratamiento naturista moderno. Modo de conocer las enfermedades por la expresión del rostro

SISTEMA KUHNE

Precio: 20 ptas.

Obra indispensable en todo hogar humilde

REMEDIOS QUE CURAN

MEDICINA CASERA

Tratamientos sencillos y curas fáciles para toda clase de accidentes y pequeñas enfermedades

Precio: 2 ptas.

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorguen descomptes

Home enèrgic

—Per acabar d'una vegada, això s'arregla a cops d'escombra...